

2. BÖLÜM

NEDİR BU ADLİ BİLİMLER?

Hamit Hancı |

Çözülmesi en zor suçlar, nedensiz işlenenlerdir. S. Holmes

Adli olaylarda bilgisinden yararlanan kişilere kısaca bilirkişi denilmektedir. Bir çok adli konuyu çözümlmek özel bilgi, teknik ve uzmanlığı gerektirdiğinden yargıç ve savcılar ellerindeki dava dosyasını çözümlmek için ilgili konularda uzman ya da bilgili gördükleri kişilere başvururlar, davayı çözümlmek için bu kişilerin konu ile ilgili raporlarını dikkate alırlar.

Bilirkişilik denildiğinde genellikle akla ilk gelen adli tıp bilimi olmaktadır. Adli tıbbın temel görevi, otopsileri yapmak, ölüm sebeplerini ve zamanını saptamak, adli bir olaya yönelik insan vücudu üzerindeki darp izlerini, belirlemek ve cinsel saldırılarda delil saptamaktır.

Adli Dış Hekimi ve derneğimizin Adli Kalite Komisyonu başkanı (E) Alb.Dış Tabibi Dr.Bülent Özdoğan Adli Tıbbı "Tıbbın diğer dallarından farklı olarak bir ülkenin güvenlik, asayiş hatta kimi zaman da politik yapısını ilgilendiren olaylarla iç içe bir bilim dalı" olarak tarif etmektedir.

Dışarıdan bakıldığında, sadece ölümler üzerinde otopsi yapan, canlılarda da travma geçiren kişilerin vücudu üzerindeki darp izlerini belirleyerek adli raporunu yazan bir bilim gibi görülen adli tıp, pek çok bilim dalıyla ortaklaşa çalışmaktadır. Gerçekte Adli tıp, büyük bir ailenin üyesidir. Biz bu geniş aileye "adli bilimler" diyoruz. Adli bilimleri bir buz dağına benzetecek olursak adli tıp suyun üzerinde görülen kısmıdır.

Eski zamanlarda adli bilimlerin tıp, fen ve sosyal bilimler alanlarındaki bilgilerin adaletin hizmetine sunulmasıyla ilgilenen bir dal olarak tanımlandığını görmekteyiz. Oysa ki, adli bilimlerin çok hızlı bir şekilde gelişmeye başlaması sonucunda, 2016 yılında "Adli Koku" kitabının önsözünde bu tanımlama tarafımızdan genişletilmiştir (*İ. Hamit Hancı*). Adli bilimler; *tıp, sağlık, temel, fen, sosyal, siber,*

delilleri değil nükleer delilleri bile bulunabilmektedir. Ülkemizdeki ilk sertifikalı Nükleer Adli Bilimler kursu Şubat 2013'te Ankara'da Ankara Üniversitesi Nükleer Bilimler Enstitüsü&Adli Bilimciler Derneği işbirliğinde düzenlenmiştir. Artık, olay yerinin alt dalları üzerinde çalışılmaktadır. Ülke olarak Bomba İnceleme, Nükleer, Su Altı, KBRN Olay Yeri İnceleme ekiplerimiz mevcuttur.

2010'lu yıllarda Kara Kuvvetleri Komutanlığı bile kendi olay yeri şubasını kurmuş, kendilerine konuyla ilgili bir birifing verilmiştir. Artık olay yeri incelemede dünyayla yarışmaktayız. Olay Yeri İnceleme kollukta neredeyse ayrı daire başkanlığı olmak üzeredir. Derneğimiz bu alanda "Görev Hayvanları Daire Başkanlığı'nın" kurulması içinde bir rapor hazırlamıştır.

Amacımız dünyayı takip etmek değil, daha ileriye gidip onların bizi takip etmesidir.

Olay Yeri İnceleme'nin hem gerçekte hem filmlerde bu kadar önem kazanması ile beklentinin çok yükselmesi sonucu Av.Dr.Neval Yılmaz ile birlikte "CSI etkisi" konulu bir makale yazmak durumunda kalınmıştır. Bununla birlikte, 2001 yılından beri gündemde tutmamıza rağmen hala afetlerde görev alacak "Felaket Kurbanlarının Kimliklendirilmesi (F2K)" timleri kurulamamıştır.

Adli Bilimciler Derneği olarak bu kadar geniş ve önemli bir alanın ülkenin güvenlik ve hukuk sistemlerine katkısının yadsınamayacağı görüşündeyiz. Hatta bu nedenle ülkenin Adli Bilimler ordusunun oluşturulmasına katkı sağlamak amacıyla 2017 derneğimiz tarafından "Adli Bilimler Farkındalık Yılı" olarak ilan edilmiştir. Adli Bilimler alanının gelişmesi için çabalarımız devam etmektedir.

Gözden Geçirme

1. Dr Hamit Hancı'ya göre Adli Bilimleri tanımlayınız.
2. Locard teoremi özetle ne demektir?
3. Adli Bilimlerin 10 alanını sayınız.

KAYNAKLAR

1. Dumanlı Ö, Karadeniz D, Hancı İH. Adli Hipnoz, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2015.
2. Elyıldırım S, Hancı İH. Adli Dil Bilim, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2019.
3. Gül Ü, Kozacı LD, Hancı İH. Adli Kozmetoloji, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2018.
4. Hancı İH. Adli Tıp ve Adli Bilimler, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2002.
5. Hancı İH, Ünver Y. IV Uluslararası Sağlık Hukuku Kongresi Bildiri Kitabı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2018.
6. Hancı İH, Bozkurt G. Uluslararası 14.Anadolu Adli Bilimler Kongresi. Aydın Barosu-Adli Bilimciler Derneği, Aydın Barosu Yayınları, (Kitap-Editör), 2018.
7. Hancı İH. Nedir Bu Adli Bilimler?/Kimdir Bu Adli Bilimciler? Ankara Açık Cezaevi Matbaası, Ankara, 2019.
8. Öztürk AF, Hancı İH, Cantürk N. Sualtı Olay Yeri İnceleme, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2017.
9. Ünver Y, Hancı İH. Adli Koku, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2017.